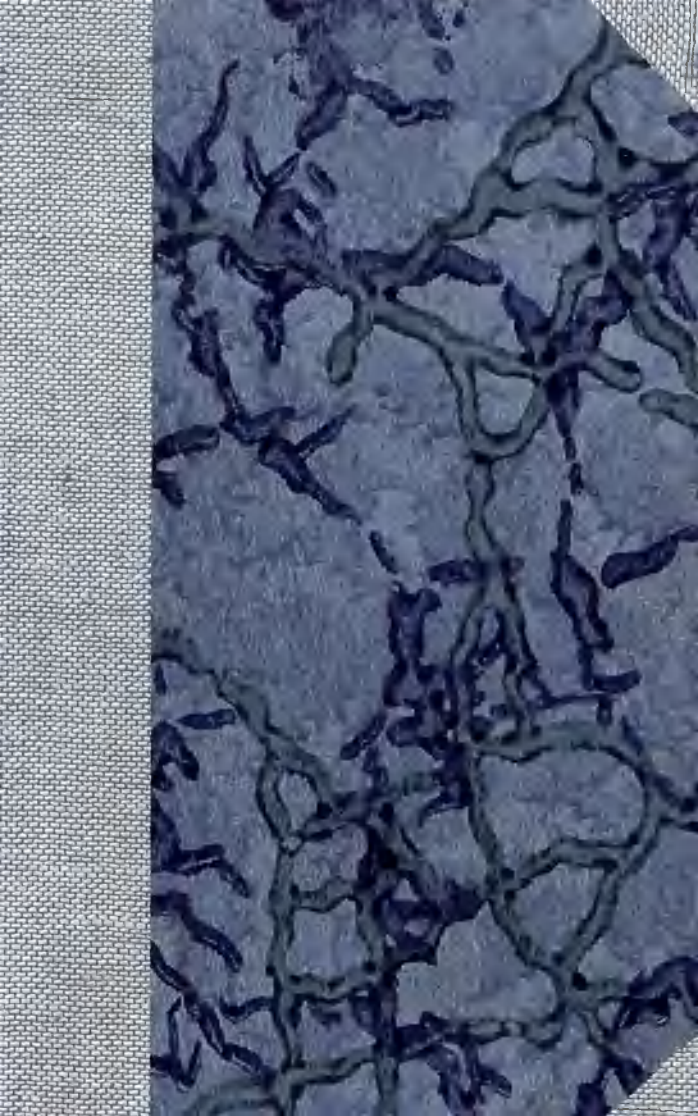

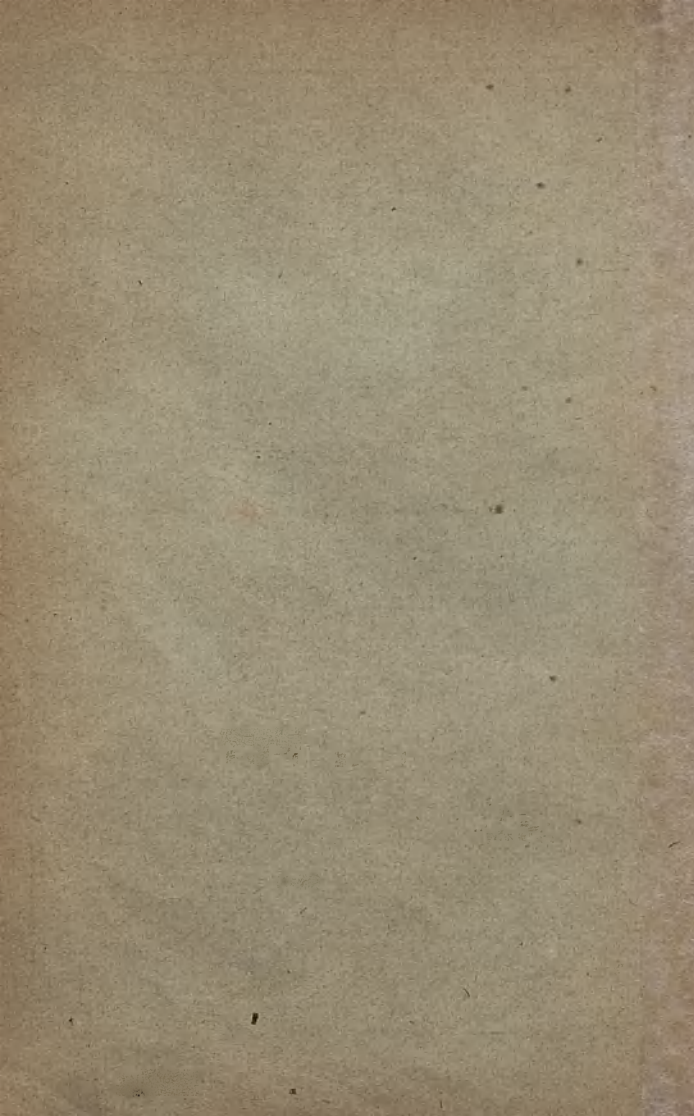
Matka Boska
łaskami słynąca
w
Bogucicach
i
krótka historia tejże parafii.

Emil Schramek

Nakładem urzędu kościelnego w Bogucicach.

Drukiem K. Miarki w Mikołowie.

Matka Boska łaskami słynąca

w

Bogucicach

i

krótka historia tejże parafii.

Emil Schramek

Nakładem urzędu kościelnego w Bogucicach.

Drukiem K. Miarki w Mikołowie.

135 004 f

Prawo własności się zastrzega.

Niepodobna dokładnie oznaczyć, kiedy parafia Bogucka założona została. Z ksiąg urzędowych parafialnych najstarszą jest księga obejmująca spis urodzonych w parafii, sięga ona roku 1660.

Znajduje się jednak w archiwum parafialnym dokument z roku 1414 na podstawie którego bracia rodzeni Adam i Jan, dziedzice Mysłowic, nadają proboszczowi Boguckiemu dziesięcinę z roli młynarza Boguckiego. Wynika ztąd, że już przed tym rokiem parafia istnieć musiała. Dalszy dowód starożytnego istnienia Boguckiej parafii jest napis na jednym z dzwonów znajdujących się w kościele parafialnym.

Parafia składała się z 5 gmin: Bogucic, Katowic, Brwinowa, Załęża i Dąbrówki Małej, także Dąbrówką Celare zwaną. Mimo takiej rozległości ludność nie była zbyt wielką. Tak na przykład czytamy w inwentarzu z r. 1746, że liczba komunikujących w tym roku

wynosiła 1019 osób. W inwentarzu z roku 1816 było komunikujących w Bogucicach 325, w Katowicach z Brwinowem 503, w Załężu 247, a w Dąbrówce 162. W całej parafii nie było wtedy żadnego innowiercy, w Katowicach był tylko jeden żyd arendarz.

Stary kościół parafialny w Bogucicach,
zbudowany w roku 1773.

W obec otwarcia w tych stronach licznych hut i kopalń, ludność poczyną szybko wzrastać. Po 1850 roku dochodzi generalny wikaryat i książę Biskup do wniosku, że trzeba odłączyć od Bogucic część parafii i z tego utworzyć nowe probostwo. Dnia 11 Listopada 1860 roku odłączono ostatecznie Katowice z Brwinowem.

Pierwotny Kościół w Bogucicach poświęcony był św. Szczepanowi i Dorocie: rocznicę poświęcenia obchodzono w pierwszą niedzielę po św. Franciszku z Assyżu. Prócz ołtarza wielkiego, były w nim jeszcze trzy boczne ołtarze: Matki Boskiej, św. Anny i Trójcy Przenajświętszej. Prócz tego kościoła farnego, był jeszcze na wschód od plebanii drugi kościół filialny pod wezwaniem Nawiedzenia Matki Boskiej z ołtarzem wielkim uprzywilejowanym według dekretu św. Kongregacyi z roku 1803. Gdy z biegiem czasu kościół farny pochylił się ku upadkowi, wystawił ówczesny ksiądz proboszcz Zajac nowy, drewniany w r. 1773 i też pod wezwaniem św. Szczepana. Jest to ten sam kościół, który rozebrano w roku 1891.

W tymto kościele znajduje się obraz Matki Boskiej łaskami słynący. Obraz ten jest malowany na drzewie, tło obrazu jest czarne. Korony Matki Najśw. i Pana Jezusa są zrobione z masy i nalepione na obrazie. Tło ich: kolor ciemno-czerwony (bordeaux), są całe pozłoczone i ozdobione namalowanymi kamieniami. Sukienka jest również zrobiona z masy i nalepiona, posrebrzana z rozrzuconymi w pośród fałdów złotymi różami. Dziecię Jezus spoczywa na ręku Matki Boskiej, jedna

rączka wyciągnięta do błogosławieństwa,
w drugiej trzyma książkę koloru brunatnego.
W lewej ręce trzyma Matka Boska berło

Obraz Matki Bożej łaskami słynącej
w parafialnym kościele w Bogucicach.

położone. Wysokość całego obrazu wynosi
125 cm., szerokość 75 cm. Sposób wyko-
nania i malowanie wskazuje na starożytność
tego obrazu.

Obraz ten zasłynął wczesnie licznemi łaskami, o czém świadczą wota, to jest dary złożone. Kiedy wierni tu pierwszych łask doznali, trudno powiedzieć stanowczo, w inwentarzu z r. 1746 znajdujemy pierwszy ślad dopiero. Z tego to czasu właśnie jest owa „maleńka nóżka srebrna.“ W następnych inwentarzach wotów przybywa coraz więcej. Spis z roku 1790 podaje: korali 3 nitki, perełki, dwie witki złote, stary pieniądz srebrny. Dzisiejszy stan wotów przedstawia się tak: korali 10 nitek, dwa pierścienie, maleńka nóżka srebrna i 11 drobnych wotów (tabliczek.) — W uroczystość Matki Boskiej Szkaplerznej przybywają tu pobożni pątnicy bardzo licznie, nie tylko z poblizkich okolic, ale także z Królestwa Polskiego.

Kwitnie też w parafii pięknie duch pobożności, a szczególnie nabożeństwo do Matki Boskiej. Dla podtrzymania w parafianach tego ducha, zaprowadzonych tu zostało przez ks. proboszczów kilka bractw, z tych pierwsze i najliczniejsze, bardzo pięknie się krzewiące, najlepsze też wydające owoce jest Bractwo Różańca Żywego, zaprowadzone przez ówczesnego proboszcza śp. ks. Leopolda Markefkę. Mówiąc tu o tym świątobliwym kapłanie, nie mogę się powstrzymać, by nie poświęcić mu

kilka słów pamięci. Przez lat 42 rządząc parafią Bogucką, pozostawił po sobie niezatarte ślady swój błogosławionej zaiste działalności. Niezmordowanym był prawdziwie w pracy około parafii, której rządu mu Bóg przez ręce Biskupa powierzył. Postarał się o zaprowadzenie pięknych śpiewów kościelnych, któremi do dziś słynie parafia Bogucka, a które lud tak ochotnie na chwałę Bożą wykonuje. Obszerny dom dla ubogich sierot i wspaniały szpital Braci miłosiernych, których był fundatorem, świadczą najlepiej o jego szlachetnym sercu i ofiarności. Gorliwy ten i światobliwy kapłan dla swój osoby nic prawie nie potrzebował. Na wybudowanie nowego kościoła parafialnego ofiarował 6000 marek. Do tych niezwykłych pomników należą także liczne przezeń zaprowadzone bractwa w téj parafii. Bractwo Różańca św. zaprowadził w dniu 11-go Listopada 1849 roku.

Pierwszą różę, która w dniu tym się złożyła (był to dzień urodzin ś. p. ks. proboszcza), podajemy tu na pamiątkę:

Ksiądz Leopold Markeska.

Józef Szklorz z Bogucie.

Franciszek Przedziono z Bogucie.

Karol Heidenreich z Katowic.

Józef Grudziński z Katowic.

Walenty Pach z Dąbrówki.

Wojciech Żołondek z Katowic.

Paweł Woźniczka z Dąbrówki.

Józef Pusz z Dąbrówki.

Franciszek Piec z Bogucic.

Franciszek Cipura z Bogucic.

Kazimierz Białas z Bogucic.

Jan Koniarek z Bogucic.

Błażej Grządziel z Katowic.

Bernard Warzecha z Katowic.

Obecnie jest 293 róż w parafii Boguckiej.

Dnia 18 Czerwca 1855 r. zaprowadził śp. ks. Leopold Markefka drugie z rzędu w parafii bractwo Serca Pana Jezusa. Liczy ono obecnie przeszło 400 członków.

Trzeciem z rzędu bractwem, najliczniejszym i niemniej skutecznie działającym w parafii, jest Bractwo Szkaplerza świętego, zaprowadzone 29 Czerwca 1857 roku. Członków 11,000.

Trzeci Zakon zaprowadzony został w Bogucicach w r. 1865 przez śp. ks. Atanazego Kleinwächtera, gwardyana z góry św. Anny, liczy obecnie 250 członków.

Bractwo Pocieszenia Matki Boskiej istnieje też od kilkunastu lat w parafii, liczy członków około 200.

Najmłodszém z rzędu jest Bractwo Trzeźwości, zaprowadzone 12-go Maja 1890 roku przez ks. proboszcza Ludwika Skowronka, liczy 1520 członków.

Od 2 lat także zaprowadzonym został za staraniem obecnego księdza Proboszcza Związek katolickich robotników pod opieką świętego Józefa. Członków liczy 600.

Jak to już wyżej nadmieniliśmy, ludność parafii Boguckiej powiększyła się bardzo znacznie i kościół dotychczasowy okazał się zbyt szczupłym. Już dawniejsi proboszczowie myśleli o powiększeniu go, obecny jednak proboszcz ks. Skowronek objawszy przed 5 laty rządy parafii, postawił sobie za zadanie wybudować nowy i wspaniały przybytek Pański. Dzięki jego usilnym zabiegom, a co najważniejsza godnej wszelkiego uznania i pochwał, ofiarności ludu, przystąpiono w 1892 roku do budowy nowego Domu Bożego. Zniesiono stary kościółek, a nabożeństwo odprawia się tymczasowo w odpowiednio na ten cel przerobionej i powiększonej stodole plebańskiej. W dniu 17 Lipca 1892 roku doczekała się parafia Bogucka pierwszej radosnej chwili: poświęcenia kamienia węgielnego.

Był to śliczny dzień letni. Na odpust zeszło się przeszło 20,000 pobożnego szlązkiego

ludu. Po nieszpórach pobożni z pieśnią „Kto się w opiekę“, licznie zgromadzone Duchowieństwo z okolicy, wyruszyli w procesyi z kościoła na plac budowy. Poświęcenia dokonał Przewielebny ks. dziekan Michalski z Lipin. Po odprawieniu przepisanych przez Kościół święty ceremonii, po odpowiedniej przemowie księdza Dziekana i jednego z obecnych kapłanów, odczytał ksiądz proboszcz miejscowy akt poświęcenia kamienia węgielnego po polsku i po niemiecku, który następnie wmurowano w węgieł kościoła. Akt ten po polsku brzmi, jak następuje:

W Imię świętej i nierozdzielnej Trójcy. Amen.

Parafia Bogucice, składająca się z 3 wielkich gmin: Bogucice, Załęże i Mała Dąbrówka, posiadająca 18,500 mieszkańców, miała dotąd stary, drewniany kościółek. Śp. ksiądz Leopold Markefka otoczywszy grunt parafialny dwoma wspaniałymi klasztorami, domem sierot i klasztorem Braci Miłosierdzia, pragnął usilnie wybudować w Bogucicach odpowiedni Dom Boży, lecz go śmierć zaskoczyła. Następca jego, ks. Ludwik Skowronek wziął sobie za zadanie zaradzić złemu. Poświęcenie kamienia węgielnego w dniu dzisiejszym przez ks. dziekana Michalskiego daje rękojmię

dopełnienia tego zamiaru. Uroczystość ta ma miejsce w święto Matki Boskiej Szkaplerznej, której obraz w wielkim ołtarzu czci tutejsza parafia. Po Bogu należą się tu dzięki ofiarności ludu, opiece księcia-biskupa Dr. Jerzego Koppa, Regencyi królewskiej, patronowi oberstowi de Thiele-Winckler, generalnemu dyrektorowi Kleiner, który w imieniu jego sumę 80,000 marek na ten cel złożył. Wspomnieć tu należy Wp. gen. dyrektora Bernardi, Williger i wielu innych dobrodziejów. Kościół ma być w stylu gotyckim, o trzech nawach, ma pomieścić 4000—5000 ludzi, kosztować będzie 300,000 marek. Wieża stoi na miejscu dawnego kościoła; pod kościół oddano dwie trzecie z ogrodu proboszcza. Prowadzi budowę budowniczy pan Müller pod nadzorem budowniczego p. Jackischa. Oby to dzieło pod Bożą opieką i błogosławieństwem poczęte szło dalej i do końca doprowadzone zostało na chwałę Bogu, a zbawienie ludzi.

Bogucice, d. 17 Lipca 1892.

(Następują podpisy.)

Nowy ten kościół, który, da Bóg, stanie gotowy w 1894 roku. Będzie to wspaniała gotycka świątynia. Długość wewnątrz bu-

dowy wynosić będzie 62 metry, szerokość 37 metrów, wysokość 26 mtr., wieża wznosić się będzie na 68 metrów.

W ostatnich kilku dziesiątkach lat stały wspaniałe nowe kościoły na Górnym Szląsku: w Katowicach, w Lipinach, na hucie Godulli i Eintrachtshucie, w Siemianowicach, w Dzieckowicach, w Bytomiu, w Zaborzcu, na Rozdzienu, w Mysłowicach, w Chorzowie i t. d.

Świadczy to wymowniej, niż słowa o ofiarności ludu górnoszląckiego, o wielkiej jego miłości ku Bogu i dbałości o chwałę Bożą. Oby ten ludek, którego najmiłą zabawą jest nawiedzanie kościołów i śpiewanie na chwałę Bożą, został zawsze wiernym Bogu i nie odstąpił nigdy świętych Jego przykazań. Co daj Boże!

P I E Ś Ń

na cześć Matki Boskiej Boguckiej.

Witamy Ciebie Bogucka Panienko,
Matko Najświętsza, zaranna Jutrzenko!
Pozdrawiamy Cię w Boguckim kościele,
Gdzie nam u Syna wypraszasz łask wiele.

Licznemi łaski tu jesteś wślawiona,
Potężna w Tobie dla nas jest obrona;
Chronisz Swe dziatki od wszystkiego złego
I od nieszczęścia osłaniasz każdego.

Tobie o Matko tutaj polecamy
Serca i dusze i wszystko, co mamy;
Błagając Ciebie, o Matko litości,
Racz nam udzielić Twój świętej miłości.

Przez Twe boleści i Syna zasługi
Ozdób w pokorę Twoje wierne sługi,
Daj niech w nas mieszka niewinności cnota,
Przez ciąg całego naszego żywota.

Gdziekolwiek spojrzym bije na nas trwoga
Żeśmy tak ciężko obrazili Boga,
Pomóż nam Panno w tym smutku skutecznie
Przebłagać Boga, wesprzyj dostatecznie.

Wyproś nam Pani cnotę pobożności
Daj, byśmy żyli w miłości, w trzeźwości,

Byśmy podszeptom złym zwieść się nie dali,
Przy Wierze świętej zawsze mężnie stali.

Choć walka ciężka, my jednak wytrwamy,
Wszak z ręki Twojej silną zbroję mamy;
Ty nas o Pani mieczem i puklerzem
Zbroisz na wroga: różańcem, szkaplerzem.

Przed Twym cudownym obrazem padamy
Dzieci Twe grzeszne na klęczkach błagamy,
Zwróć miłosierne na nas Twoje oczy,
Racz nie odmawiać nam Swojej pomocy.

Weź w Swą opiekę naszych Duszpasterzy
I Ten lud wierny, co do Ciebie bieży,
Zebrzemy wszyscy miłosierdzia Twego
Módl się za nami do Synaczka Swego.

Przy Twym z łask słynnym Boguckim obrazie
Znajdują pomoc wszyscy w przykrym razie,
Smutny ma radość, chory z łoża wstaje,
Każdy pociechy i łask Twych doznaje.

Zmiłuj się Jezu dla Matki przyczyny,
Za Jój wstawieniem daruj nasze winy!
Daj, byśmy grzechy szczerze opłakali,
Po śmierci z Tobą w niebie królowali. Amen.

Modlitwa

świętego Bernarda do Najśw. Panny Maryi.

Pamiętaj, o najdobrotliwsza Panno Maryo, że od wieków nie słyszano, ażeby kto, uciekając się do Ciebie, Twojej pomocy wzywając, Ciebie o przyczynę prosząc, miał być od Ciebie opuszczonym. Tą nadzieją ożywiony, uciekam się do Ciebie, o Maryo, Panno nad pannami, i Matko Jezusa Chrystusa: przystępuję do Ciebie, biegnę ku Tobie, stawam przed Tobą, jako grzeszny człowiek, drżąc i wzdychając: o Pani świata nie racz gardzić prośbami moimi. O Matko Słowa przedwiecznego, racz wysłuchać mnie nędznego, który do Ciebie z tego padołu płaczu o pomoc wołam. Bądź mi pomocą w wszystkich moich potrzebach, teraz i zawsze, a osobliwie w godzinie śmierci mojej. O łaskawa, o litościwa, o słodka Panno Maryo.

Przez Twe święte panieństwo i niepokalane poczęcie, najświętsza Panno Maryo, oczyść serce ciało i duszę moję. Amen.

W Imię Ojca † i Syna † i Ducha świętego. Amen.

Modlitwa

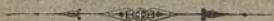
za powszechne potrzeby całego chrześcijaństwa.

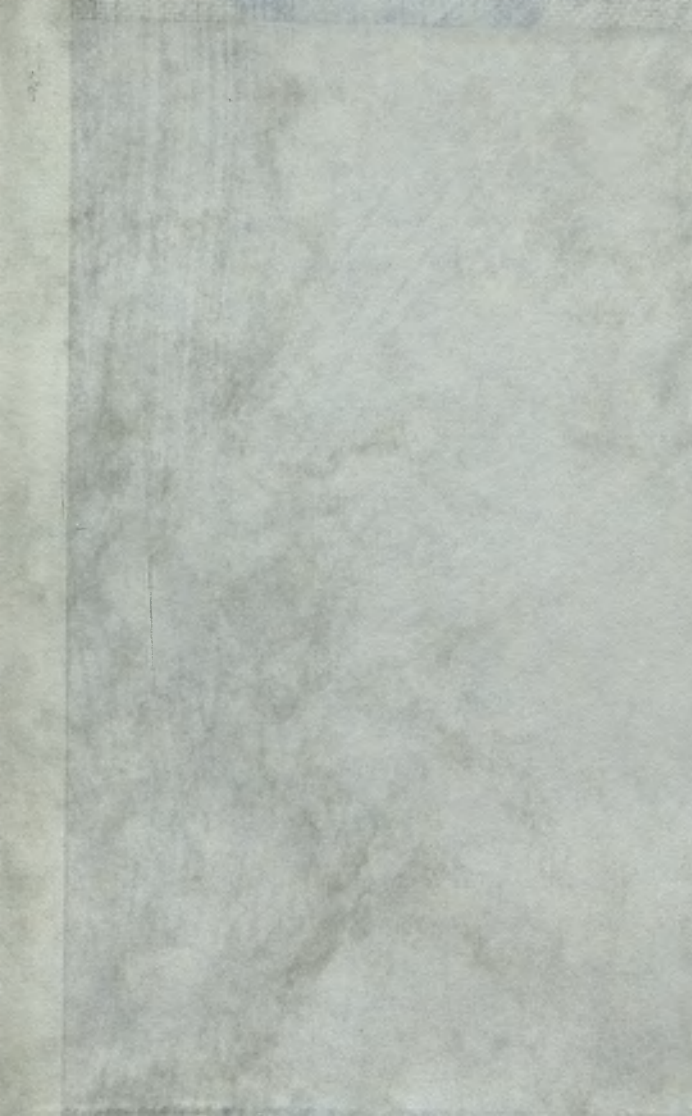
Wszechmogący wieczny Boży! Panie, Ojciec niebieski! spojrzij okiem nieskończonego miłosierdzia Twego na niedolę, nędzę i potrzeby nasze. Zmiłuj się nad prawowiernymi chrześcijanami, za których jednorodzony Syn Twój, Pan i Zbawiciel nasz najmiłszy Jezus Chrystus, dobrowolnie przyszedł do rąk grzeszników a Krew Swoją przenajdroższą wylał na Krzyżu świętym.

Przez tegoż Pana Jezusa racz od nas oddalić, Ojciec najłaskawszy, wszystkie zasłużone kary, teraźniejsze i przyszłe niebezpieczeństwa, szkodliwe bunty, wojnę, drogość, zarazy, smutne i nędzne czasy. Racz też oświecać i wzmacniać we wszelkiém dobrém duchowne i świeckie zwierzchności i rządcy, aby popierali wszystko, coby służyło Twój chwale Bożkiej, a pożyteczne było zbawieniu naszemu, pokojowi powszechnemu i całości chrześcijaństwa. Osobliwie prosimy Cię, błogosław o Boże najwyższego Pasterza i Naczelnika Kościoła Twego świętego, Ojca świętego N.; błogosław i Biskupa naszego N. i wszystkich Biskupów ca-

lego chrześcijaństwa, aby tych, których im poruczyłeś, w Twoim imieniu i w Twoim duchu prowadzili. Rozmnoż łaskę błogosławieństwa Twego nad królem i panem naszym, nad królową i nad całym domem królewskim. Udziel nam o Boże pokoju! prawej jedności w wierze bez wszelkiego rozdziwienia i odszczerpieństwa; nawróć serca nasze do prawdziwej pokuty i poprawy żywota naszego. Zapal w sercach naszych ogień Twój miłości. Daj nam łaknienie i żarliwość do wszelkiej sprawiedliwości, abyśmy jako dziatki posłuszne w życiu i śmierci Tobie się podobali. Prosimy także, o Boże! jako chcesz, żebyśmy prosili, za naszych przyjaciół i nieprzyjaciół, za zdrowych i chorujących, za smutnych i utrapionych chrześcijan, za wszystkich żyjących i zmarłych. Tobie wcale polecamy nasze uczynki i sprawy, nasze życie i skonanie. Udzielaj nam tu Twój łaski, a potem wprowadź nas z wybranymi tam, gdzie w radości i szczęśliwości, Ciebie czcić i wielbić mamy.

Spraw to, o Panie, Ojczyźnie niebieski! przez Jezusa Chrystusa, Syna Twego najmilszego, Pana i Zbawiciela naszego, który z Tobą i z Duchem świętym żyje i króluje na wieki wieków. Amen.

Biblioteka Śląska w Katowicach
Id: 0030000553336

I 135004
Pracownia Śląska

Gabinet
Ks. Dra Emila Szramka

II